

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.III.21.311/2024/7. szám

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Bajnok István előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperesek: felperes1

felperes2

A felperesek képviselője: Dr. Szendrei Kornél ügyvéd cím1

Az alperes: alperes1

Az alperes képviselője: Némethy Ügyvédi Iroda (1061 Budapest, Andrássy út 10.,
ügyintéző: dr. Némethy Barbara ügyvéd)

A

p **A per tárgya:** felmondás jogellenességének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I. rendű és II. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 42.Pf.633.203/2024/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.P.88.304/2023/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 115.824 (száztizenötezer-nyolcszázhuszonnégyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek, mint adósok és az alperes, mint hitelező 2008. szeptember 2-án „Kölcsönszerződés magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással” elnevezésű fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek egymással, amelynek alapján az alperes 203.518 CHF kölcsönt nyújtott a felperesek részére.

[2] A kölcsönszerződés futamideje alatt hatályba lépett, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben (a továbbiakban: DH1. tv.) rögzített elszámolás szabályairól és egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban DH2. tv.) értelmében az alperes elvégezte a szükséges elszámolást a felperesekkel. Az erről szóló okirat szerint 2015. április 21-én tájékoztatta a felpereseket, hogy az elszámolás fordulónapjáig (2015. február 1-ig) a tisztességtelenül felszámított összeg 6.799,34 CHF, amelyet az ekkor fennálló és lejárt 3.529,25 CHF összegű tartozásra, míg a fennmaradó összeget a nem esedékes tőke- (3.258,29 CHF), és egyéb

tartozásra (11,8 CHF) elszámolt. Az elszámolás felülvizsgáltként minősül. Az alperes tájékoztatta egyúttal a felpereseket arról is, hogy az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről a 2014. évi LXXVII. törvény (DH3. tv.) rendelkezéseinek megfelelően a deviza alapú kölcsönszerződésből eredő tartozásukat átszámították forintra.

[3] Az elszámolás fordulónapját követő időszakban a felperesek a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségüknek felszólítás ellenére sem tettek maradéktalanul eleget, ezért az alperes a szerződést 2015. november 17-én napján azonnali hatállyal felmondta. A felmondást 11030/Ü/2582/2015/2. számon közjegyzői okiratba foglalták.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes közjegyzői okiratba foglalt felmondása jogellenes. Keresetük alapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 231. §-ára, 207. §-ára, 321. §-ára, 525. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a 4/2021. PJE határozatra hivatkoztak. Állították, hogy a felmondáskor nem volt lejárt tartozásuk, hanem 5.031.672 forint túlfizetésben voltak.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a perbeli esetben a felülvizsgált elszámolás megelőzte a felmondást, az elszámolás pedig a tisztességtelenül felszámított teljes összegre kiterjedt. Az elszámolást és a forintosítást követően tisztességtelenül megfizetett összeg már nem merülhetett fel. A felmondás időpontjában a felpereseknek 2.602.442 forint tartozásuk állt fenn. Ennek felhalmozása 2015 márciusától kezdődött, havi 291.193 forint törlesztőrészlettel számolva tartozásuk közel kilenc havi elmaradt törlesztőrészletből tevődött ki, a felperesek ugyanis ebben az időszakban csupán 94.344 forint befizetést teljesítettek. Ezért részükről a súlyos szerződésszegés megvalósult, a felmondás a szerződésszegés súlyával arányban állt.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperesek és az alperes között 2008. szeptember 2. napján létrejött kölcsönszerződésből eredő szerződéses jogviszony a felperesek és alperes között fennáll.

[7] Határozatának indokolása szerint a megállapítási kereset előterjesztésének a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei fennálltak. Az elsőfokú bíróság ezért érdemben vizsgálta, hogy a felmondás időpontjában volt-e a felpereseknek olyan lejárt tartozásuk, amely az azonnali hatályú felmondást az arányosság követelményének figyelembevételével megalapozta, tekintettel a késedelem idejére és a lejárt tartozás összegére is. A 4/2021. PJE határozatot idézve rögzítette, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések részleges semmissége miatt szükséges elszámolási kötelezettséget előíró DH2. törvény szerinti

elszámolás nem zárja ki, hogy a bíróság a polgári jog szabályai szerint utólag vizsgálja, alapos volt-e a pénzüintézet részéről a szerződésnek az adós fizetési késedelmére alapított felmondása.

[8] Rögzítette, hogy felhívta az alperest, hogy tegyen tényállítást arról, hogy a szerződés érvényes tartalma alapján – a 4/2021. PJE határozat IV/6. pontja alkalmazásával – milyen összegű lejárt tartozás adott okot a felperesekkel szembeni felmondásra. Az alperes adatszolgáltatása szerint a felperesek felmondáskori lejárt tartozása 2.602.442 forint volt. Az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében tájékoztatta a peres feleket arról, hogy az adatszolgáltatás számszaki helyessége könyvszakértői szakkérdés, és az összecszerűség bizonyítása a felpereseket terheli. Azonban az elsőfokú bíróság egyetértett a felperesek azon hivatkozásával, miszerint az alperes által csatolt adatszolgáltatás nem felel meg a 4/2021. PJE-ben foglaltaknak, abból az állított felmondáskori tartozás összege nem állapítható meg, „abból nem volt kiolvasható, hogy a szerződés érvényes tartalma alapján az alperes által állított felmondáskori tartozás összege 2.602.442 forint volt”.

[9] Mindezekre tekintettel az „adatszolgáltatás határozatlanságát” az alperes terhére értékelte. Mivel az alperes nem igazolta, hogy a felpereseknek a felmondáskor 2.602.442 forint összegű lejárt tartozásuk állt fenn, az elsőfokú bíróság a felperesek nyilatkozatát fogadta el, mely szerint a felmondáskor lejárt tartozásuk nem volt. Megállapította ezért, hogy a felmondás jogellenes volt, mivel a szerződés érvényes tartalma alapján nem történt súlyos szerződésszegés, a felmondást nem alapozta meg a 4/2021. PJE határozatban foglaltak szerinti elszámolás alapján kimutatott jelentős összegű hátralék.

[10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[11] A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság indokolásának lényege az volt, hogy az alperes nem szolgáltatott megfelelő adatot arról, hogy a 4/2021. PJE határozat IV.6. pontja szerinti metodika alkalmazásával milyen összegű lejárt tartozás adott okot a felmondásra. Az elsőfokú bíróság azonban nem tulajdonított jelentőséget annak a ténynek, hogy a perbeli esetben a felmondásra a felülvizsgált elszámolást és a forintosítást követően került sor, a felülvizsgált elszámolást követő nemteljesítésre, az ebben az időszakban felhalmozott tartozásra figyelemmel. A 4/2021. PJE határozat viszont arra tartalmaz iránymutatást, hogy a DH2 törvény szerinti elszámolás milyen módon hat ki a pénzüintézet korábbi, az elszámolást megelőzően közölt, az adós fizetési hátraléka miatti felmondás jogszerűségére. E tényt a felperesek sem tartották relevánsnak, hiszen fellebbezési ellenkérelmükben arra hivatkoztak, hogy a tisztességtelen feltételeken alapuló követelés meg nem fizetésével nem eshettek késedelembe.

[12] A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem vitatta az adatszolgáltatási kötelezettségét; illetve maga is azt kívánta alátámasztani, hogy a 4/2021. PJE szerinti szempontoknak megfelelő felmondást közölt. A kereset mikénti elbírálásnak alapja így az elsőfokú bíróság azon tájékoztatása lehetett, mely szerint „az alperesi adatszolgáltatás számszaki helyessége könyvszakértői szakkérdést képez és amennyiben a felperesek az abban foglaltakat vitatják, úgy az összecszerűség bizonyítása a felpereseket terheli. A bizonyítási kötelezettségüknek igazságügyi szakértő kirendelésének

indítványozása útján tehetnek eleget”. A felperesek azonban nem tettek szakértő kirendelésére vonatkozó indítványt; önmagában pedig az, hogy az adatszolgáltatás megfelelőségét vitatták, nem tette okafogyottá az elsőfokú bíróság fenti kioktatását. Ezen tájékoztatásra figyelemmel, illetve az alperes további tájékoztatása nélkül az alperesi adatszolgáltatás „határozatlanságát” az alperes terhére értékelni nem lehetett. Ellenben jelentősége annak volt, hogy a felperesek nem bizonyították, miszerint az elszámolást és a forintosítást követően – a későbbi felmondás alapjául szolgáló – hátralékuk nem keletkezett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Állították, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 263. § (1) bekezdését, 265. § (1) bekezdését, 276. § (1) bekezdését, 346. § (4) és (5) bekezdését, a régi Ptk. 525. § (1) bekezdését, 321. § (1) bekezdését, 234. § (1) bekezdését, a DH1. tv. 3. § (1) bekezdését, a DH2. tv. 37. § (1) bekezdését, a 4/2021 PJE határozat IV.6. és 7. pontját.

[14] Érvelésük szerint a másodfokú bíróság „minden jogi alapot nélkülözően helyezkedett” arra az álláspontra, hogy a 4/2021 PJE arra vonatkozóan tartalmaz iránymutatást, miszerint a DH2 elszámolás milyen módon hat ki a pénzügyi korábbi felmondásának jogszerűségére. Ezt az is alátámasztja, hogy a DH2. tv. szerinti elszámolásban kimutatott tisztességtelenül felszámított összegek a felperesek által a perbeli szerződésnek a DH1. tv. által semmisnek minősített kikötései alapján megfizetett összegeket jelentették. A szerződéses kikötések semmissége a régi Ptk. 234. § (1) bekezdése értelmében a szerződés megkötésétől, illetve egyoldalú módosításától kezdve külön eljárásban történő megállapítás nélkül is fennáll. Az érvénytelen kikötésekre pedig a hitelező nem alapíthat jogot, ezért a felperesi teljesítést e követelésekre a DH2. tv. hatályba lépését megelőzően nem volt jogosult elszámolni. A semmisségre tekintettel a felperesek szerződéses szolgáltatását, azaz a törlesztőrészletet, a fizetési kötelezettségét a polgári jog szabályai alapján a szerződés érvényes – vagy a megkötésére visszamenő hatállyal érvényesnek nyilvánított – tartalma határozza meg, függetlenül a DH2. törvényben alkalmazott elszámolási rendtől. A fentiek alapján a részben semmis szerződési kikötéseken alapuló törlesztőrészletek folyamatos fizetésének elmulasztása önmagában fizetési késedelmet, szerződésszegést nem jelent.

[15] Véleményük szerint a másodfokú bíróság tévesen állítja, hogy „az elsőfokú bíróság indokolásának lényege az volt, hogy az alperes nem szolgáltatott megfelelő adatot”, mert annak lényege valójában az volt, hogy az adatszolgáltatás nem felelt meg a 4/2021 PJE határozatban foglaltaknak. Ezért megalapozatlan a másodfokú bíróság azon következtetése, hogy az alperesi adatszolgáltatás „határozatlanságát” az alperes terhére értékelni nem lehetett.

[16] A másodfokú bíróság tévedését alapvetően abban látták, hogy amennyiben az alperesi adatszolgáltatás számszaki helyessége könyvszakértői szakkérdés és amennyiben a felperesek az abban foglaltakat vitatják, úgy az összecszerűség bizonyítása a felpereseket terheli. Ez ugyanis nem vonatkoztatható arra az esetre, amikor az alperes nem szolgáltatott megfelelő adatot arról, hogy a 4/2021 PJE szerint milyen összegű lejárt tartozás adott okot a felmondásra. Az adatszolgáltatás számszaki helyességének kérdése csak akkor merülhet fel, ha a bíróság felhívására megfelelő adatok kerülnek szolgáltatásra.

[17] A Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének a megsértése körében arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget e jogszabályi kötelezettségének, mert „nem értékelte alperes terhére, hogy a felmondás alapjául szolgáló hátralékos összegre vonatkozó adatokat az alperes sem első sem másodfokon nem szolgáltatatta, továbbá a szerződés érvényes tartalma alapján nem tett tényállítást a felmondáskori tartozás összegére”.

[18] Idézték a 4/2021 PJE határozat 7. pontját és előadták, hogy a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint az ő bizonyítási érdekük volt, hogy bizonyítsák a saját számításukat az alperes által csatolt elszámolással szemben, hogy a befizetések folytán a tisztességtelenül felszámolt, érvénytelen rész levonását követően a felmondást megelőzően már nem volt hátralékos kölcsöntartozásuk, és a befizetések, valamint a tisztességtelenül felszámolt összegek elszámolása alapján nem történt szerződésszegés, késedelmes teljesítés. Ugyanakkor a felmondás jogellenességének bizonyításához szükséges adatok (a tisztességtelenül felszámított összegek levonása után a felmondás időpontjában fennállt aktuális egyenleg) nem állnak rendelkezésére, „azokkal kizárólag alperes rendelkezik”. Az esetleges hátralék kiszámításához szükséges adatokat az alperes kezeli, ezért ő köteles a számítások elvégzésére, eredményének nyilvántartására is, így őt terheli az adatszolgáltatás kötelezettsége. Az alperes azonban nem közölt arra vonatkozó adatot, hogy a szerződés érvényes tartalma alapján – a 4/2021 PJE szerinti elszámolás alkalmazásával – milyen összegű lejárt tartozás adott okot a felmondásra. Tényállítási hiányában pedig nem lehet szó bizonyítandó tényről. A felperesek ezért nem tudtak eleget tenni az őket terhelő bizonyítási kötelezettségüknek.

[19] Az alperes akkor igazolta volna a felmondáskor fennálló tartozást, ha a 4/2021 PJE IV.6 pontjában foglaltak szerint vezeti le a felmondáskoriösszegszerűséget. Az alperes azonban a felmondáskori hátralékos összegbe a „DH törvények alapján tisztességtelen összegeket nem teljes mértékben számolta be a felmondásig keletkezett adósi tartozásra, azért mert a DH szerinti tisztességtelen összegeket a teljes fennálló és le nem járt, illetve a lejárt tartozásra egyaránt elszámolta, így viszont jelentős tisztességtelenül felszámolt összeg nem került a 4/2021 PJE szerinti teljesítésként elszámolásra a felmondásig tartó időszakra, hanem annak jelentős része a le nem járt tőketartozásra került elszámolásra”.

[20] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperesek által megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

[22] A felülvizsgálati eljárás lényegét és korlátait illetően – egyben a felülvizsgálati eljárás kereteinek tisztázásához – előrebocsátja a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás nem folytatása az ügy érdemében hozott jogerős határozattal befejezett eljárásnak. A felülvizsgálat a jogerős ítélet, illetve az ügy érdemében hozott jogerős végzés ellen igénybevehető rendkívüli

perorvoslat, amiből nemcsak az következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, és nem lehet tárgya sem olyan tény-, sem pedig jogkérdés, amely a megelőző eljárásban nem merült fel, de következik az is, hogy felülbírálati jogkörét a Kúria az adott ügyben nem irányadó, három kivételtől eltekintve, a felülvizsgálati kérelem korlátján belül, a törvényes határidőben érkezett perorvoslati kérelemben előadott jogszabálysértések, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérés vizsgálatával gyakorolhatja, amennyiben a felülvizsgálati kérelem hivatkozásai megfelelnek a Pp. következőkben ismertetett követelményeinek [Pp. 406. § (1) bekezdés, 413. § (1) bekezdés].

[23] A jogerős határozat több rendelkezését támadó, avagy több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés megnevezése, egymással összhangban a megsértett konkrét jogszabályhellyel az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértés megjelölése, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokai ismertetése, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja, végül a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával. A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló határidőn belül kell rendelkeznie. A felülvizsgálatot kérő félnek az általa hivatkozott jogszabálysértéssel összefüggésben a megsértett jogszabályhelyet – ahogy a korábban hatályban volt polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek esetében, úgy – a Pp. hatálya alatt is konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

[24] A fentiekből következő alapvető elvárás egyben a felülvizsgálati kérelemmel szemben – érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy hivatkozásai a fenti tartalommal megfelleltethetők legyenek a jogerős határozatnak: a felülvizsgálatot kérő félnek a felülvizsgálni kért határozat indokaival, érveivel szemben, azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia. A jogerős határozat abban a részében, amelyet a felülvizsgálati kérelem nem, vagy úgy támad, hogy kérelme az adott körben nem rendelkezik maradéktalanul a Pp.-ben előírt tartalmi elemekkel, nem bírálható felül a felülvizsgálati eljárásban.

[25] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a Pp. 263. § (1) bekezdésének és 276. § (1) bekezdéseinek a megsértését is állították, de nem fejtették ki, hogy álláspontjuk szerint e jogszabályi rendelkezéseket, azaz a tényállás szabad megállapításának elvét és a bizonyítás elrendelésére vagy mellőzésére vonatkozó szabályokat a jogerős ítélet konkrétan milyen okból sérti. Az előzőekből következően e rendelkezések megsértése adekvát szöveges körülírásának az elmaradása zárta ki a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatát abban a

részeiben, amely a Pp. 263. § (1) bekezdésének és 276. § (1) bekezdésének a megsértésére vonatkozott.

[26] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben megalapozatlanul hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdését, azaz hogy a másodfokú bíróság megsértette az indokolási kötelezettségét.

[27] A jogerős ítélet indokolása ugyanis – a felülvizsgálati érveléssel szemben – érthető indokát adja annak, hogy a másodfokú bíróság megítélése szerint a konkrét esetben miért nem volt elvárás az alperes által csatolt hátralékos kimutatással szemben, hogy az megfeleljen 4/2021. PJE határozatban foglaltaknak, és hogy ehhez képest miért nem lehetett a felperesek által hiányolt tartalom miatt azt az alperes terhére értékelni, továbbá, hogy milyen okból találta ehhez képest a másodfokú bíróság bizonyítatlannak a felperesek tényállítását a csatolt alperesi adatszolgáltatással szemben. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet indokolása nem szenved olyan tartalmi hiányosságban, amely az ügy érdemi elbírálására kiható lényeges eljárási szabálysértést jelentene, az indokolás megfelel a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglaltaknak.

[28] Ezzel kapcsolatban a Kúria hangsúlyozza azt is, hogy a peres eljárások tekintetében a bíróságok indokolási kötelezettségére nézve számos alkotmánybírósági határozat állást foglalt már. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye azt a minimális elvárást fogalmazza meg a bírói döntésekkel szemben, hogy a bírósági eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és annak értékeléséről határozatában számot adjon. Az Alkotmánybíróság a 3354/2020. (X. 14.) AB határozat [25] pontjában és a 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat [32] pontjában kifejtette, a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.

[29] Az ügy érdemét, vagyis az alperes által a felmondás időpontjára kimutatott tartozás kiszámításának a módját illetően tévesen hivatkoztak a felperesek arra, hogy a perbeli esetben e vonatkozásban a 4/2021. PJE határozatban foglaltakat kell iránymutatónak tekinteni. A jelen ügyben ugyanis az nem volt vitás, hogy a DH2. törvény szerinti elszámolás már 2015. április 21-én már megtörtént (2015. február 1-i fordulónappal), és az alperes az árfolyamrés és az egyoldalú kamatemelés alkalmazásával tisztességtelenül felszámított összegekkel maradéktalanul elszámolt. A kölcsönszerződés felmondására csak ezt követően, 2015. november 17-én került sor. Az elszámolás és a felmondás közötti időszakban az adós felperesek csak töredékét teljesítették a már a tisztességtelen feltételek nélkül megállapított, tehát újraszámított fizetési kötelezettségüknek, vagyis a felmondásra a felülvizsgált elszámolást és a forintosítást követően került sor a felülvizsgált elszámolást követő nemteljesítés és a kizárólag az ebben az időszakban felhalmozott tartozás figyelembevételével.

[30] A felperesek téves felülvizsgálati érvelésével szemben a 4/2021. PJE határozat ehhez képest kifejezetten arra az esetre tartalmaz iránymutatást, ha a DH2. törvény szerinti elszámolást megelőzően került sor a felmondásra, ahogyan azt egyébként a 4/2021. PJE

határozat indokolása I. pontjának utolsó előtti mondata egyértelműen meg is fogalmazza. Ennek megfelelően a 4/2021. PJE határozat két vitatott jogkérdésben foglalt állást. Elsőként azt mondta ki, hogy a DH2. törvény szerinti elszámolás nem zárja ki a szerződés pénzügyi intézmény által közölt korábbi, tehát az elszámolást megelőző felmondása jogszerűségének érdemi vizsgálatát. A második kérdés pedig az volt, hogy ebben az esetben, azaz a DH2. törvény szerinti elszámolást megelőző felmondás esetén a felmondás időpontjáig tisztességtelenül előírt és az adós által teljesített összegek a felmondás alapját képező tartozás fennállásának, a felmondás jogszerűségének megítélése során figyelembe vehetők-e, illetve hogyan kell azokat számításba venni. Ez utóbbi kérdésben fogalmaz meg jogértelmezést a 4/2021. PJE határozat indokolásának IV.5. és 6. pontja.

[31] Azokra az esetekre tehát a 4/2021. PJE határozat nem ad iránymutatást, amikor már csak a DH2. tv. szerinti (törvényi) elszámolást követően került sor a felmondásra, következésképp a jelen ügyben sem irányadó. A törvényi elszámolást követően ugyanis a DH1. tv. szerint tisztességtelen feltételek alkalmazása, ennek folytán tisztességtelenül felszámított összeg nem merülhetett fel. Így fogalmilag kizárt annak a lehetősége, hogy a törlesztőrészek DH1. tv. szerint érvénytelen szerződéses rendelkezésen alapuló részének a nemteljesítését az alperes utóbb fennálló késedelemként, vagy a felmondás okaként figyelembe vehette volna. A Kúria utal e vonatkozásban az ebben a jogkérdésben ugyanezt a jogértelmezést rögzítő Gfv.30.238/2022/7. és Gfv.30.287/2022/6. számú precedenshatározataira.

[32] A felmondás időpontjában fennálló felperesi tartozás összegét mindezek értelmében nem a 4/2021. PJE határozatban foglaltak szerint kellett az alperesnek kimutatnia. Az alperes által csatolt kimutatás ezért a felperesek által hivatkozott okból nem minősülhetett hiányosnak, vagy tévesnek. Az alperes adatközléséből az is megállapítható volt, hogy a felmondás időpontjára kimutatott hátralék – a felperesek téves érvelésével szemben – nem tartalmazott a DH1. tv. szerinti tisztességtelen feltételek alkalmazásával tisztességtelenül felszámított összeget.

[33] Mindezek alapján helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes érdemben vitatta a felperesek kereseti tényállítását és elszámolását. Ennek körében az alperes az eljárási kötelezettségének eleget tett, a fogyasztó felperesek felmondáskor fennálló tartozásának összegszerű tételes és ellenőrizhető levezetését adta, amelynek helyességét megfelelő okiratokkal és számításokkal támasztotta alá. Mindezek ellenkezőjét a felperesek – a már kifejtettek szerint – felülvizsgálati kérelmükben megalapozatlanul állították. Következésképp a jogerős ítélet nem sértheti a Pp. 265. § (1) bekezdését sem, hiszen az alperes adatszolgáltatási kötelezettsége megfelelő teljesítését követően – a felperesek saját és következetes felülvizsgálati érvelése szerint is – az már a felperesek bizonyítási érdekébe tartozott, hogy bizonyítsák a saját számításuk helyességét az alperes által csatolt elszámolással szemben. Ennek körében azt, hogy – a tisztességtelenül felszámolt, érvénytelen feltételeken alapuló befizetések elszámolását követően – a befizetések és a törvényes fizetési kötelezettségük összevetésével a felmondást megelőzően nem volt hátralékos, a felmondást megalapozó kölcsöntartozásuk, ezért a felmondás alaptalan volt.

[34] A felperesek azonban e bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, felhívás és tájékoztatás ellenére szakértő kirendelését nem kérték. Ezért, a felpereseket terhelő bizonyítás hiányában a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok értékelésével és

mérlegelésével az alperes nyilatkozatával egyezően állapította meg, hogy mennyi volt a felmondás időpontjában fennálló lejárt tartozás. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben e megállapítások helytállóságát önmagában és kizárólag a 4/2021. PJE határozatban foglaltakra hivatkozással alaptalanul vitatták.

[35] A kifejtettek értelmében a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[36] A felperesek felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 405. § (1) bekezdése és 364. §-a folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és 87. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek megfizetni az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdése alkalmazásával és a becsatolt megbízási szerződés figyelembevételével áfával növelt összegben – felszámított ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget.

[37] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

A döntés elvi tartalma

[39] A 4/2021. PJE határozat azokra az esetekre tartalmaz iránymutatást, amikor a DH2. törvény szerinti elszámolást megelőzően került sor a kölcsönszerződés felmondására.

Budapest, 2025. szeptember 16.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Bajnok István s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró